

PLESNER

STRICTLY CONFIDENTIAL - LEGAL PRIVILEGE

NOTAT

OM FORVALTNINGSRETLLIG INHABILITET

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INDLEDNING.....	3
2	KONKLUSION/SAMMENFATNING.....	3
3	VURDERING.....	3

NOTAT

OM FORVALTNINGSRETTLIG INHABILITET

1 INDLEDNING

Dette notat vedrører spørgsmålet om, hvorvidt chefanklager Margit Hald Juul-Nyholm var inhabil i forhold til sin involvering i den politimæssige behandling af den i advokatundersøgelsen omhandlede straffesag.

2 KONKLUSION/SAMMENFATNING

Det er ud fra de foreliggende oplysninger min vurdering, at Margit Hald Juul-Nyholm qua en tilstrækkelig inhabilitetsbegrundende interesse i sagens udfald må anses som værende inhabil.

3 VURDERING**3.1 Hvorvidt Margit Hald Juul-Nyholm var inhabil, jf. forvaltningslovens § 3.**

Det fremgår af advokatundersøgelsens udkast kapitel 9, afsnit 4.3, s. 398f, at der ikke forefindes oplysninger, som indikerer, at *"hverken Margit Hald Juul-Nyholm eller hendes ægtefælle [Mikkel Juul-Nyholm] havde en personlig eller økonomisk interesse i straffesagerne omfattet af forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1 og 2."*

Der henvises til, at en eventuel interesse for Margit Hald Juul-Nyholm var af en *"abstrakt og fjernliggende karakter"*, ligesom Mikkel Juul-Nyholms eventuelle interesse var både *"indirekte, abstrakt og af en meget begrænset styrke"*.

Der henvises i den forbindelse til forvaltningslovens § 3, stk. 2 og til *Revsbech m.fl.: Forvaltningsret - Sagsbehandling* (7.udg. 2014), s. 102 med omtale af FOB 1986.44.

Sagen i FOB 1986.44 vedrørte forhold hos Elprisudvalget. Folketingets Ombudsmand fastslog i sagen, at der normalt ikke statueres inhabilitet i situationer, hvor repræsentanter for interesseorganisationer m.v., der er udnævnt til medlem af et kollegialt forvaltningsorgan, deltager i behandlingen af sager, hvis udfald organisationen har en *generel* interesse i. I den konkrete sag var der imidlertid tale om, at et medlem af Elprisudvalget var direktør NESA og havde deltaget i behandlingen af en klage indgivet af et andet selskab over NESA. Ombudsmanden fandt på baggrund heraf grundlag for at konstatere konkret/speciel inhabilitet.

Sagen synes helt irrelevant for advokatundersøgelsens bedømmelse af Margit Hald Juul-Nyholm og Mikkel Juul-Nyholms mulige inhabilitetsbegrundende interesser.

Henset til den overfladiske stillingtagen i undersøgelsen følger nedenfor en gennemgang af, hvad der kan anses for indeholdt i inhabilitetsreglernes interessebegreb.

3.2 Hvornår foreligger den en inhabilitetsbegrundende interesse?

Først og fremmest bygger spørgsmålet om tilstedeværelsen af en inhabilitetsbegrundende interesse på objektivt konstaterbare forhold, herunder en objektiv konstatering af en forbindelse eller et tilknytningsforhold, som kan antages at være forbundet med en motiverende interesse¹.

Indholdet af forvaltningslovens interessebegreb omfatter situationen, hvor den, der virker inden for den offentlige forvaltning, af grunde, der intet har med udøvelsen af den foreliggende forvaltningsfunktion at gøre, ønsker, at en sag får et bestemt udfald².

¹ Steen Rønsholdt (2013), s.223

² Gammeltoft-Hansen (2011), s. 22

Inhabilitetsreglerne stiller imidlertid krav om, at der skal foreligge en *særlig personlig eller økonomisk interesse*, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1-5. Dette indebærer, at interessen i forhold til den pågældende forvaltningsperson skal være af en vis *individuel* og *konkret* karakter³.

At interessen skal være *individuel* illustreres eksempelvis ved FOB 1986.44 (refereret ovenfor), hvor direktøren fra NESAs havde mere end blot en generel interesse i sagens udfald.

På samme vis må det konstateres, at en mulig interesse i sagens udfald hos Margit Hald Juul-Nyholm overvejende sandsynligt har haft karakter af at være mere individuel end generel henset til, at hende ægtefælle Mikkel Juul-Nyholm besad en ledende stilling i et selskab, der indgik i VKR-koncernen.

At interessen skal være *konkret* betyder, at eventuelle interesser af *hypotetisk* eller *indirekte* karakter ikke er inhabilitetsbegrændende. Dette kriterium kan anses som udtryk for, at jo flere forudsætninger eller led, der må inddrages i ræsonnementet for, at en bestemt afgørelse kunne tænkes at udløse en fordel for den pågældende, des længere er der til, at interessen kan anses for konkret⁴.

Generelt set må det anses som en ganske alvorlig situation for VKR-koncernen, at en række ledende medarbejdere var politianmeldt. Dette medførte, at koncernen og herunder Velux A/S som datterselskab, samt disse selskabers ledende medarbejdere, må have haft en vis, konkret interesse i, at straffesagerne fik et bestemt udfald.

Henset til at der er tale om vurdering af mulige strafbare forhold, må der endvidere tages et skærpet retssikkerhedshensyn, hvilket udgør et grundlæggende princip i de forvaltningsretlige inhabilitetsregler.

Til illustration kan henvises til Indenrigsministeriets skriftlige udtalelse af 16. september 1987, hvor et økonomiudvalgsmedlem, hvis ægtefælle var leder af en selvejende institution, blev anset for inhabil ved udvalgets behandling af en sag om anlægsbesparelser hos institutionen. Medlemmets ægtefælle havde ingen personlig eller økonomisk interesse i sagen, men sagen måtte antages at have en så væsentlig og vidtrækkende betydning for institutionen, at der ud fra en generel vurdering var grund til at formode, at medlemmets stillingtagen risikerede at blive påvirket af uvedkommende hensyn⁵. I sagen blev der konstateret inhabilitet efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5.

3.3 **Hvilken betydning har det, at Margit Hald Juul-Nyholm erklærede sig inhabil den 4. marts 2009?**

Det fremgår, at Margit Hald Juul-Nyholm den 4. marts 2009 erklærer sig inhabil i sagen med henvisning til sin ægtefælle Mikkel Juul-Nyholm.

Allerede fra 16. februar 2009 forefindes emails til hende fra politiadvokat Peter Rydder om, at det er et problem, at hun ikke har erklæret sig inhabil endnu. Videre fremgår det, at Margit Hald Juul-Nyholm den 16. februar 2009 konkret deltog i behandlingen af spørgsmålet om, hvorvidt lokaler tilhørende VKR-koncernen skulle ransages.

Det følger af forvaltningslovens § 6, stk. 1, at:

"§ 6. Den, der er bekendt med, at der for den pågældendes vedkommende foreligger forhold, som er nævnt i § 3, stk. 1, skal snarest underrette sin foresatte inden for myndigheden herom, medmindre det er åbenbart, at forholdet er uden betydning. For så vidt angår medlemmer af en kollegial forvaltningsmyndighed gives underretningen til myndigheden." (mine understregninger)

³ Gammeltoft-Hansen (2011), s. 23

⁴ Gammeltoft-Hansen (2011), s. 26f

⁵ Gammeltoft-Hansen (2011), s. 29f, og Thomsen m.fl. (2010), s. 136

Det bemærkes, at bestemmelsen alene henviser til forvaltningslovens § 3, stk. 1, og ikke til § 3, stk. 2. Dette medfører, at underrettelsespligten ikke bortfalder, blot fordi reglen i § 3, stk. 2, må antages at føre til, at der ikke foreligger inhabilitet.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til bestemmelsen, at underretningen skal gives snarest, dvs. så vidt muligt inden sagens behandling påbegyndes, således at der kan tages stilling til, om den pågældende må medvirke hertil⁶.

Med mindre Margit Hald Juul-Nyholm inden sin deltagelse i sagens behandling havde underrettet sin foresatte om sit ægteskab med Mikkel Juul-Nyholm, må det lægges til grund, at hun næppe har opfyldt sin underretningsforpligtelse efter forvaltningslovens § 6, stk. 1.

Bemærkningerne forvaltningslovens § 6 tager ikke stilling retsvirkningen af, at underretningspligten er forsømt.

Det bemærkes i øvrigt, at det forhold, at Margit Hald Juul-Nyholm selv erklærede sig for inhabil, taler for, at hun reelt var inhabil. Inhabilitet konstateres som udgangspunkt på grundlag af objektive forudsætninger, jf. ovenfor. Margit Hald Juul-Nyholm må imidlertid have haft indgående kendskab til såvel sagen som hendes ægtefælles forhold, og det må tages som et udtryk for reel inhabilitet, at hun, om end sent, erklærede sig for inhabil.

København, den 16. marts 2017

Ellen Skodborggaard

advokat, senioradvokat

---

⁶ FT 1985-96, tillæg A, sp. 83-88. Se kopi fra Gammeltoft-Hansen (2011)

NOTAT**OM JESPER MO HANSENS ERHVERVELSE, BRUG OG VIDEREGIVELSE AF FORRETNINGSHEMMELIGHEDER****1 INDLEDNING**

Dette notat angår, om det på baggrund af det foreliggende materiale må anses for bevist ud over enhver rimelig tvivl, at Jesper Mo Hansen ("JM") har fået kendskab til eller rådighed over Divine Business Solutions ApS' ("DBS") forretningshemmeligheder, om JM ubeføjet har brugt eller videregivet DBS' forretningshemmeligheder til General Solar Systems GmbH ("GSS") i strid med markedsføringslovens § 19, stk. 2, og om JM's adfærd i givet fald må anses for strafbar efter markedsføringslovens § 30, stk. 4, og/eller straffelovens § 299a, jf. markedsføringslovens § 19.

Dette notat angår alene ovennævnte problemstillinger. Notatet angår således bl.a. ikke, om JM har foretaget andre handlinger i strid med markedsføringslovens § 19, jf. § 30, stk. 4, jf. straffelovens § 299a, eller om VKR-koncernen har overtrådt, eller medvirket til JM's overtrædelse af markedsføringslovens § 19, jf. § 30, stk. 4, jf. straffelovens § 299a.

2 KONKLUSION/SAMMENFATNING

På baggrund af det foreliggende materiale må det efter min opfattelse anses for bevist ud over enhver rimelig tvivl, at JM har fået kendskab til og rådighed over DBS' forretningshemmeligheder, at JM ubeføjet har brugt og videregivet DBS' forretningshemmeligheder til GSS i strid med markedsføringslovens § 19, stk. 2, og at JM's adfærd i hvert fald må anses for strafbar efter markedsføringslovens § 30, stk. 4, men efter min opfattelse også efter straffelovens § 299a, jf. markedsføringslovens § 19.

3 VURDERING**3.1 Om JM har overtrådt markedsføringslovens § 19, stk. 2.**

Markedsføringslovens § 19, stk. 2, har følgende ordlyd:

"Har den pågældende fået kendskab til eller fået rådighed over virksomhedens erhvervshemmeligheder på retmæssig måde, må den pågældende ikke ubeføjet viderebringe eller benytte sådanne hemmeligheder. Forbuddet vedvarer i 3 år efter tjenesteforholdets, samarbejdsforholdets eller hvervets ophør."

3.1.1 Om JM har "fået kendskab til eller fået rådighed over" DBS' "forretningshemmeligheder"

JM har som programmør for DBS været beskæftiget med udvikling af et IT-system ("IT-Systemet"), der skulle leveres til og implementeres hos GSS og GSS' datterselskaber i Europa.

Udviklingen af IT-Systemet bestod konkret i udvikling af kundetilpasninger af ERP-systemet, Microsoft Navision. På tidspunktet for udviklingen af IT-Systemet i 2005-2008 fandtes der ikke tilsvarende IT-systemer på markedet.

JM har for DBS været beskæftiget med at udvikle IT-Systemet til GSS fra den 1. november 2005 indtil sin fratreden den 30. november 2006, dvs. en periode på i alt 13 måneder.

DBS har i den pågældende periode samlet set anvendt mere end 10.000 arbejdstimer på at udvikle IT-Systemet, jf. den af Redmark Statsautoriserede Revisionspartnerselskab udarbejdede erklæring af 13. februar 2015 (s. 2, "Ad 2") fremlagt som 0.66.01. For god ordens skyld bemærkes, at der er anvendt mere end 20.000 timer på udviklingen af IT-Systemet, hvis de af underleverandører og GSS anvendte timer også tælles med, jf. bilag 073. Kundebidrag til udvikling er angivet i Appendiks 6 og Appendiks 9 (afsnit 2.4 og 2.7) til kontrakten og har omfattet intern projektledelse, medvirken til specifikation af funktionaliteter og tests. Af de af DBS anvendte mere end 10.000 arbejdstimer har 4.074,5 arbejdstimer været udført af JM, jf. nederst i kolonne 7 til bilag 1 i den som bilag 066.01 fremlagte erklæring, som er efterprøvet af revisor, jf. pkt. 2 og 3 i den nævnte erklæring. Hertil kommer de timer, der er anvendt af

JM i oktober og november 2006, som JM ikke har medtaget i sine timesedler til brug for fakturering af GSS.

Det fremgår endvidere af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitets (i dag Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, herefter "SØIK") afgørelse af 16. september 2009, at GSS har betalt DBS ca. EUR 2,6 mio. for den del af IT-Systemet, der blev udviklet af DBS forud for den 30. november 2006.

I den som bilag 73 fremlagte revisorerklæring af 23. marts 2009 udarbejdet af statsautoriseret revisor Michael Ankjær-Jensen er omkostningerne afholdt ved udviklingen af det af DBS' udviklede IT-System per 30. november 2006 desuden opgjort til DKK 24.739.597.

I tillæg til det samlede antal arbejdstimer og den af GSS betalte pris for og opgjorte værdi af IT-Systemet, der i sig selv vidner om udviklingsarbejdets meget betydelige omfang, kan det tilføjes, at den del af IT-Systemet, der var udviklet per 30. november 2006, består af en særdeles omfattende programmeringskode. Programmeringskodens (og dermed også programmeringsarbejdets) omfang kan anskueliggøres ved følgende sammenligninger mellem forskellige elementer i Navisions standardudgave (kolonne 4) og de elementer, som DBS havde købt retten til at tilføje til IT-Systemet (kolonne 5), jf. s. 5 i SolarCAP A/S' licensfil fremlagt som bilag 067.10, s. 7:

1	Type (engelsk betegnelse)	Type (dansk betegnelse)	Standard Microsoft Navision (se nyt bilag 067.03 fremlagt med hørings svaret)	Det af DBS' udviklede IT-System
2	All	Alle	3.314	2.110
3	Table	Tabeller	799	410
4	Form	Skærbilleder	1.397	600
5	Report	Rapporter	563	400
6	Dataport	Dataport	6	200
7	Codeunit	Kodeenheder (objekter med programkode)	518	300
8	XML port	XML port	30	200

Hvis den af DBS' udviklede programmeringskode blev udskrevet på papir ville den endvidere fylde knap 170.000 A4 sider. Dette estimat er baseret på, at den fil med programmeringskode benævnt "jmh29122006", der var vedhæftet en email sendt den 29. december 2006 fra JM til Lutz Nocinsky fra Cabus Business Solutions GmbH, jf. bilag 067.08, fylder 3,701 MB. Når programmeringskoden i denne fil udskrives i Verdana skriftstørrelse 8, har den et omfang på 1.254 sider, jf. bilag 067.09. Det af DBS udviklede IT-System fylder ifølge JM's advokat Rasmus Bollerup ca. 500 MB, jf. bilag 066.65, side 4, dvs. mere end 135 gange så meget som den omtalte fil (500 MB/3,701 MB = 135 x 1.254 sider = 169.459 sider). Hertil kommer den tilhørende dokumentation.

Det kan lægges til grund, at JM i forbindelse med sit meget omfattende arbejde med udvikling af IT-Systemet har erhvervet et indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation, som JM hovedsageligt selv har skabt.

På baggrund af ovenstående kan det efter min opfattelse endvidere lægges til grund, at JM i forbindelse med sit meget omfattende arbejde med udviklingen af IT-Systemet også har erhvervet en helt særlig

viden om og indsigt i IT-Systemets opbygning, sammensætning og funktioner mv., der rækker udover JM's indgående kendskab til selve programmeringskoden og den tilhørende dokumentation. Denne generelle sum af viden dækker ikke blot viden om, hvad der fungerer, men derimod den samlede erfaring opnået i forbindelse med udviklingen af IT-Systemet, herunder viden om, hvad der ikke fungerer.

Forretningshemmeligheder udviklet af JM i forbindelse med sit arbejde for DBS tilhører DBS, jf. også § 12 i anpartshaveroverenskomsten af 28. oktober 2005 indgået mellem Lisborg Holding ApS og Jesper Mo Hansen Holding ApS.

IT-Systemets programmeringskode og den tilhørende dokumentation var og er fortsat hemmelig i den forstand, at oplysningerne ikke var eller er almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelig for personer uden for DBS, bortset fra GSS, jf. pkt. 3.1.2 nedenfor.

DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet, der rækker udover DBS'/JM's kendskab til selve programmeringskoden og den tilhørende dokumentation, var frem til den 30. november 2006 ligeledes hemmelige i den forstand, at oplysningerne ikke var almindeligt kendte blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer uden for DBS - heller ikke for GSS, jf. pkt. 3.1.2 nedenfor.

Det havde endvidere stor værdi for DBS at kunne hemmeligholde selve programmeringskoden og den tilhørende dokumentation, den indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation samt den særlige viden om og indsigt i IT-Systemet, der rækker udover programmeringskoden, den tilhørende dokumentation og kendskabet hertil, da DBS' viden herom gav DBS et meget væsentligt forspring i forhold til DBS' konkurrenters muligheder for at kunne udvikle, videreudvikle og servicere et tilsvarende IT-system. DBS havde derfor også iværksat sædvanlige foranstaltninger med henblik på at holde programmeringskoden og den tilhørende dokumentation hemmelig for personer uden for DBS, bortset fra GSS, jf. pkt. 3.1.2 nedenfor, herunder i form af krav om passwords ved adgang til computere og programmer, firewalls mv. DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet blev endvidere naturligvis ikke offentliggjort eller videreformidlet til personer uden for DBS - heller ikke til GSS, jf. pkt. 3.1.2 nedenfor.

På den anførte baggrund kan det efter min opfattelse lægges til grund, at både IT-Systemets programmeringskode og den tilhørende dokumentation, DBS'/JM's indgående kendskab hertil, samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet, der rækker udover programmeringskoden, den tilhørende dokumentation samt kendskabet hertil, udgør "forretningshemmeligheder", jf. markedsføringslovens § 19, som JM i forbindelse med sit arbejde for DBS og udviklingen af IT-Systemet har "fået kendskab til og rådighed over".

Advokat Erik Jensen synes at være enig i ovennævnte konklusion, se side 373, 1. afsnit, i udkastet til beretning.

3.1.2 Om DBS' forretningshemmeligheder udgør forretningshemmeligheder "i forhold til GSS"

Advokat Erik Jensen har i sit udkast til beretning, s. 373, 2. afsnit, imidlertid anført, at "denne viden" - DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet, der rækker udover programmeringskoden, den tilhørende dokumentation samt kendskabet hertil - ikke udgør forretningshemmeligheder "i forhold til GSS". Det begrundes med, at GSS havde en "kontraktretlig ret til at modtage og udnytte oplysninger om den af [DBS] udviklede programmeringsløsning til brug for videreudvikling af softwaren". Advokat Erik Jensen har i forlængelse heraf anført, at det i forhold til GSS "savner mening at tale om en erhvervs-hemmelighed, idet [GSS] allerede kendte og havde ret til at kende erhvervs-hemmeligheden".

SØIK har i sidste afsnit af sin afgørelse af 1. marts 2010 på tilsvarende vis anført, at "forholdet er atypisk", derved at videregivelsen af forretningshemmelighederne er sket til "fordel for en kunde, der var berettiget til at modtage ydelsen".

Ifølge pkt. 20 i samarbejdsaftalen mellem DBS og GSS har GSS fået en brugsret til IT-Systemet, der også omfatter retten til at videreudvikle og ændre den pågældende software.

Det er en forudsætning for, at GSS kan videreudvikle og ændre i IT-Systemet, at GSS har adgang til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation ikke længere udgør en forretningshemmelighed for DBS. Programmeringskoden og den tilhørende dokumentation udgør stadigvæk en forretningshemmelighed for DBS, som GSS blot har fået ret til at benytte i forbindelse med ændring og videreudvikling af IT-Systemet. JM's videregivelse til GSS af programmeringskode og tilhørende dokumentation udviklet af JM forud for den 30. november 2006 vil imidlertid af den grund ikke kunne anses for ubeføjet, da JM har videregivet oplysninger til GSS, som GSS enten allerede var i besiddelse af eller havde krav på at modtage i medfør af kontrakten.

Pkt. 20 i samarbejdsaftalen mellem DBS og GSS giver imidlertid ikke GSS ret til at modtage eller udnytte den del af DBS' forretningshemmeligheder, der udgør DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets meget omfattende programmeringskode og tilhørende dokumentation, eller DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet, der rækker udover DBS'/JM's indgående kendskab til programmeringskoden og den tilhørende dokumentation. Begge dele giver som nævnt DBS en meget betydelig tidsmæssig og dermed konkurrencemæssig fordel i forhold til andre IT-leverandørers muligheder for at kunne udvikle, videreudvikle og servicere et tilsvarende IT-system.

Det forhold, at GSS ved at arbejde med og undersøge det pågældende IT-System, herunder programmeringskoden og den tilhørende dokumentation, med tiden ville kunne opnå samme indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation og samme særlige viden om og indsigt i IT-Systemet som DBS'/JM, medfører ikke, at der ikke er tale om forretningshemmeligheder.

Advokat Erik Jensen har endvidere anført, at fordi forretningshemmelighederne er videregivet (af JM) til en virksomhed (GSS), der ikke driver konkurrerende virksomhed med indehaveren af forretningshemmeligheden (DBS), så falder (JM's) videregivelse af forretningshemmelighederne helt "uden for det beskyttelseshensyn, der ligger bag markedsføringslovens § 19".

Hertil bemærkes, at det er helt sædvanligt, og vel nærmest udgangspunktet, at den virksomhed C, som får leveret ydelser fra virksomhed B, der i den forbindelse gør brug af forretningshemmeligheder tilhørende virksomhed A, ikke selv driver virksomhed, der konkurrerer med virksomhed A. Det medfører imidlertid ikke, at virksomhed B's videregivelse eller udnyttelse af forretningshemmelighederne i forbindelse med levering af ydelser til virksomhed C, der herved påfører virksomhed A konkurrence, ikke udgør en retsstridig videregivelse af virksomhed A's forretningshemmeligheder. Det falder tværtimod netop indenfor bestemmelsens formål og beskyttelsesområde.

JM's brug og videregivelse af sit indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og den tilhørende dokumentation og sin særlige viden om og indsigt i IT-Systemet har gjort det muligt for JM, helt uden udviklingsomkostninger, at kunne levere præcis de samme - og dermed konkurrerende - ydelser til GSS fra den dag, hvor samarbejdet mellem GSS og DBS ophørte, hvorved GSS ikke længere havde behov for at købe de pågældende ydelser fra DBS.

Det af advokat Erik Jensen anførte kan heller ikke støttes på det i tilknytning hertil anførte citat fra s. 30 i betænkning 416/1966 om en ny konkurrencelov, der blot angår det forhold, at oplysninger skal have en betydning for virksomhedens konkurrenceevne, dvs. oplysningerne og hemmeligholdelsen heraf skal have en økonomisk værdi for virksomheden, for at kunne anses for en forretningshemmelighed.

DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og den tilhørende dokumentation samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet, der rækker udover programmeringskoden, den tilhørende dokumentation og det indgående kendskab hertil, udgjorde således også forretningshemmeligheder i forhold til GSS.

3.1.3 Om omfanget af JM's evt. brug og videregivelse af DBS' forretningshemmeligheder

SØIK har i sin afgørelse af 16. september 2009 (s. 12) lagt til grund, at "DBS' arbejde med udviklingen af [IT-Systemet] i al væsentlighed var afsluttet eller skulle være afsluttet pr. 1/12 2006", hvilket bl.a. har fået SØIK til at konkludere, at forholdet ikke "kan henføres under" markedsføringslovens § 19 og/eller straffelovens § 299a.

I Voldgiftsrettens efterfølgende kendelse af 12. november 2009 er der om dette forhold anført følgende (s. 67-68):

"Selv om Jesper Mo Hansen ikke havde været til disposition for GSS, må det anses for sandsynligt, at GSS i løbet af en rimelig kort periode på ikke over seks måneder ville have været i stand til at fremskaffe en anden projektleder og 1-2 program-mører, der ville kunne virkeliggøre GSS' ønsker om selv at stå for projekt- og programmeringsarbejdet fremover.

Vi finder det dog sandsynliggjort, at GSS i denne situation ville have været nød-saget til at fortsætte et samarbejde med [DBS] og modtage ydelser herfra i en rimelig periode efter den 1. december 2006."

I sin afgørelse af 1. marts 2010 (s. 16-17) har SØIK herefter anført, at Voldgiftsretten i sin kendelse skulle have fastslået, at "det arbejde som udestod og som [JM] i et eller andet omfang uberettiget udførte for GSS efter den 1/12 2006 havde et forholdsvis beskeden omfang", og at "det arbejde som [JM] muligt udførte for GSS efter denne dato ikke havde karakter af mere specialiseret arbejde end at andre kunne have færdiggjort arbejdet med højst 6 måneders forsinkelse". Det understøtter efter SØIK's opfattelse, at JM's "adfærd ikke har en sådan grovhed, at forholdet er omfattet af markedsføringslovens § 19 og/eller straffelovens § 299a".

Det anførte blev fastholdt i SØIK's udtalelse af 9. april 2010 til Rigsadvokaten (s. 2 og 3 "Ad 3"), hvor det blev tilføjet, at der ikke kan føres bevis for, at det "arbejde som udestod, da [JM] forlod DBS var så kompliceret, at "arbejdet" kan karakteriseres som værende omfattet af markedsføringslovens eller straf-felovens regler om industrispionage mv."

Det af SØIK anførte må efter min opfattelse forstås således, at SØIK er af den opfattelse, at JM's arbejde for GSS har været så begrænset og ukompliceret, at den viden om IT-Systemet, som JM har gjort brug af i den forbindelse, slet ikke kan betragtes som forretningshemmeligheder.

Det er imidlertid ikke korrekt, som anført af SØIK, at DBS' arbejde med at udvikle IT-Systemet i alt væsentligt var afsluttet den 1. december 2006.

Det fremgår således udtrykkeligt af pkt. 7.1 i kontrakten mellem DBS og GSS, at det alene var "fase 1" af IT-Systemet, der skulle være tilendebragt på det pågældende tidspunkt. Fase 2 og 3 er udtrykkeligt omtalt i Appendiks 1 til den pågældende kontrakt. Det fremgår endvidere af s. 4 i et bestyrelsesproto-kollat af 13. november 2006 for SolarCAP A/S, jf. bilag 385, at det kun var "basisfunktionerne", der var operationelle på daværende tidspunkt. At Fase 1 næsten var tilendebragt, og at IT-Systemets basisfunk-tioner var taget i brug, er naturligvis ikke ensbetydende med, at IT-Systemet var næsten færdigudviklet.

Det fremgår som nævnt endvidere af SØIK's afgørelse af 16. september 2009, at GSS har betalt DBS ca. EUR 2,6 mio. for DBS' udvikling af IT-Systemet. Af side 4 i et bestyrelsesprotokollat af 12. marts 2008 fra et bestyrelsesmøde i SolarCAP A/S, jf. bilag 440, fremgår, at GSS i september 2007 havde betalt i alt EUR 5,6 mio. til eksterne leverandører for udvikling af IT-Systemet. Det betyder, at GSS blot 9 måneder efter GSS' ophør den 1. december 2006 med at aftage ydelser fra DBS havde betalt yderligere ca. EUR 3 mio. til eksterne leverandører for udvikling af IT-Systemet, dvs. mere end hvad GSS havde betalt DBS herfor. Det samlede beløb dækker også perioden efter den 1. maj 2007, hvor JM gik fra at være konsu-lent til at være ansat i VKR-koncernen. Det af JM under sin forklaring for Voldgiftsretten oplyste, om at han som konsulent forud for den 1. maj 2007 som projektleder sikrede, at Cabus havde tilendebragt opgaven (se kendelsen, s. 44), er derfor ikke korrekt.

Det fremgår desuden af en email af 8. oktober 2006 fra Jes Donnerborg fra GSS til JM, jf. bilag 435, at GSS ønskede at indgå en 3-årig aftale med JM, og at JM skulle være ansvarlig for bl.a. den fortsatte videreudvikling af IT-Systemet i hele den pågældende periode.

På den anførte baggrund kan det konkluderes, at arbejdet med IT-Systemet langt fra var afsluttet den 1. december 2006, og at det efterfølgende arbejde med IT-Systemet havde et ganske betydeligt omfang.

Det er endvidere ikke korrekt, som anført af SØIK, at Voldgiftsretten i sin kendelse fastslog, at "det arbejde som udestod og som [JM] i et eller andet omfang uberettiget udførte for GSS efter den 1/12 2006 havde et forholdsvist beskedent omfang". Det er heller ikke korrekt, som anført af SØIK, at Voldgiftsretten i sin kendelse fastslog, at "det arbejde som [JM] muligt udførte for GSS efter denne dato ikke havde karakter af mere specialiseret arbejde end at andre kunne have færdiggjort arbejdet med højst 6 måneders forsinkelse".

Voldgiftsretten fastslog, at det inden for seks måneder ville have været muligt for GSS at fremskaffe en eller flere andre personer, der ville kunne arbejde videre med projektet. Det er ikke ensbetydende med, at det yderligere arbejde med IT-Systemet havde et beskedent omfang. Det er blot udtryk for, at det naturligvis tager et stykke tid at finde frem til personer med tilstrækkelig viden om Navision og programmering mv., der ville kunne overtage et så omfattende projekt.

Voldgiftsretten fastslog endvidere, at GSS i denne situation, dvs. hvor GSS ikke havde gjort brug af JM, ville have været nødt til at forsætte samarbejdet med DBS i en rimelig periode efter den 1. december 2006. Det er imidlertid heller ikke ensbetydende med, at det yderligere arbejde med IT-Systemet havde et beskedent omfang. Det er blot udtryk for, at GSS efter en "rimelig periode" (hvad det så end er) ville have været i stand til at forsætte dette arbejde uden DBS.

Det af Voldgiftsretten anførte er således heller ikke udtryk for, at det yderligere arbejde med IT-Systemet kunne være færdiggjort inden for seks måneder efter den 1. december 2006. Det af Voldgiftsretten anførte er heller ikke udtryk for, at det yderligere arbejde med IT-Systemet kunne være færdiggjort "med højst 6 måneders forsinkelse", da Voldgiftsretten slet ikke har forholdt sig til, om andre personer ville kunne have færdiggjort arbejdet ligeså hurtigt som DBS/JM. Voldgiftsretten har heller ikke forholdt sig til konsekvenserne for GSS af et leverandørskifte uden JM, herunder størrelsen af interne og eksterne meromkostninger samt betydningen for stabiliteten, driftssikkerheden og videreudvikling af IT-Systemet. Voldgiftsretten har alene vurderet, hvor hurtigt GSS ville kunne have frigjort sig fra DBS.

Det bemærkes i den forbindelse, at Voldgiftsretten bestod af advokater, der ikke uden bevismæssig støtte er kompetente til at udtale sig om, hvornår IT-Systemet ville kunne være blevet færdiggjort uden DBS/JM, eller om andre personer ville kunne have færdiggjort arbejdet med IT-Systemet ligeså hurtigt som DBS/JM, og der var under voldgiftssagen ingen bevisførelse herom.

Det af Voldgiftsretten anførte er endelig ikke udtryk for, at det tilbageværende arbejde med IT-Systemet var ukompliceret. Det af Voldgiftsretten anførte om, at det ville tage op til seks måneder overhovedet at finde frem til andre personer, der ville kunne overtage projektet, og at GSS ville have været nødt til at fortsætte samarbejdet med DBS i en rimelig periode efter 1. december 2006, understøtter tværtimod, at der netop var tale om arbejde af en sådan kompleksitet, at det ville have været særdeles vanskeligt for andre at overtage projektet.

Jeg henviser desuden til det anførte om, at der ikke fandtes tilsvarende IT-systemer på det pågældende tidspunkt, og at programmeringskoden i sig selv fylder 170.000 sider i udskrevet form, hvilket ville have gjort det utroligt tidskrævende og omkostningsfyldt at få andre end DBS/JM til at forsætte arbejdet med IT-Systemet.

Det forhold, at VKR-koncernen var villig til at aftage ydelser fra og senere ansætte JM, på trods af JM's konkurrenceklausul som VKR kendte til, demonstrerer efter min opfattelse også, hvor afgørende det var for GSS med det samme at kunne få adgang til at gøre brug af DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet fremfor at få andre udenforstående personer til at overtage ansvaret for projektet.

Der er derfor ikke grundlag for at konkludere, at JM's arbejde for GSS har været så begrænset og ukompliceret, at den viden om IT-Systemet, som JM har gjort brug af i den forbindelse, af den grund slet ikke kan betragtes som en forretningshemmelighed.

På baggrund af det anførte om indholdet af kontrakten mellem DBS og GSS, omfanget og værdien af det udførte arbejde efter den 1. december 2006 og Voldgiftsrettens konklusioner kan det efter min

opfattelse tværtimod konkluderes, at det efterfølgende arbejde med IT-Systemet havde et ganske omfattende omfang, og at arbejdet i høj grad har været kompliceret, hvilket understøtter, at DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet udgjorde forretningshemmeligheder for DBS.

3.1.4 Om JM ubeføjet har gjort brug af og videregivet DBS' forretningshemmeligheder til GSS

På baggrund af de foreliggende oplysninger kan det efter min opfattelse lægges til grund, at JM har gjort brug af og videregivet DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet i forbindelse med JM's arbejde for GSS efter den 1. december 2006 som konsulent og som ansat i VKR-koncernen.

Det fremgår således af Voldgiftsrettens kendelse af 12. november 2009, s. 66, at JM fra den 1. december 2006 til april 2008 "udførte det samme arbejde for GSS-koncernen" (s. 66, 3. nye afsnit), og at JM i den pågældende periode "har udført de samme arbejdsopgaver, som de arbejdsopgaver, der blev udført af Tom Lisborg og ham selv før den 1. december 2006, og at dette arbejde har omfattet programmeringsopgaver udført af ham" (s. 66, sidste afsnit).

Advokat Erik Jensen har i sit udkast til beretning, s. 373, sidste afsnit, også udtrykkeligt fastslået, at JM "udnyttede den viden om den udviklede programmeringsløsning, han havde fra sin ansættelse i [DBS]".

På den anførte baggrund kan det efter min opfattelse i øvrigt også lægges til grund, at JM's levering af ydelser til GSS igennem virksomheden Jules Ltd. i perioden 1. december 2006 til 30. april 2007 udgjorde en i forhold til DBS konkurrerende virksomhed. Det er også fastslået udtrykkeligt af Voldgiftsretten, se kendelsen s. 66, 3. nye afsnit. Dette støttes endvidere af Voldgiftsrettens konklusion (se kendelsen, s. 67-68) om, at GSS, såfremt GSS ikke havde ansat JM, ville have været nødt til at samarbejde med DBS i en periode efter den 1. december 2006, fordi en anden programmør ikke ville kunne have erstattet JM. JM's levering af ydelser til GSS har således forhindret DBS i at levere tilsvarende ydelser til GSS.

Da GSS ikke havde ret til at modtage eller udnytte den del af DBS' forretningshemmeligheder, der udgør DBS'/JM's indgående kendskab til IT-Systemets programmeringskode og tilhørende dokumentation samt DBS'/JM's særlige viden om og indsigt i IT-Systemet, som rækker udover programmeringskoden og den tilhørende dokumentation, er der endvidere ikke grundlag for at fastslå, at JM's brug og videregivelse heraf til GSS i forbindelse med levering af ydelser til GSS skulle være retmæssig og dermed ikke kan anses for "ubeføjet".

3.1.5 Delkonklusion

På baggrund af det under pkt. 3.1.1-3.1.4 anførte er det min vurdering, at JM har overtrådt markedsføringslovens § 19, stk. 2.

Rigsadvokaten har i sin afgørelse af 4. januar 2012 (s. 16, 5. afsnit) da også anført, at der ikke vil "kunne føres det fornødne bevis for, at erhvervshemmeligheder er viderebragt eller benyttet på en måde, der indebærer en strafferetligt sanktioneret overtrædelse af markedsføringslovens [§ 19, stk. 2]" [min understregning]. Rigsadvokaten synes dermed at være enig i, at JM har overtrådt markedsføringslovens § 19, stk. 2, men at det ikke er sket på en strafbar måde, jf. herom pkt. 3.2 nedenfor, modsat SØIK, der er af den opfattelse, at markedsføringslovens § 19 slet ikke er overtrådt.

3.2 Om JM's brug og videregivelse af forretningshemmeligheder er strafbar, jf. markedsføringslovens § 30, stk. 4, og/eller straffelovens § 299a, jf. markedsføringslovens § 19

3.2.1 Markedsføringslovens § 30, stk. 4, jf. § 19

Det følger af markedsføringslovens § 30, stk. 4, at "overtrædelse af § 19 straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år og 6 måneder."

Det er efter bestemmelsens ordlyd ikke en betingelse for at kunne idømme straf, at overtrædelsen af § 19 er af en vis grovhed. Et sådant krav fremgår heller ikke af forarbejderne til markedsføringslovens § 19, stk. 2, jf. § 30, stk. 4. Det fremgår tværtimod af forarbejderne til ændringen af markedsføringslovens

dagældende § 22, stk. 4 (nugældende § 30, stk. 4), at "Markedsføringsloven kriminaliserer selve krænkelsen af erhvervshemmelighederne, uanset på hvilken måde krænkelsen er sket", jf. forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, markedsføringsloven og ophavsretsloven (L55) som fremsat den 5. november 2003 (Folketingstidende, tillæg A, side 1770, venstre spalte).

På baggrund af de foreliggende oplysninger kan det efter min opfattelse endvidere lægges til grund, at JM havde fuldt kendskab, og dermed forsæt, til det samlede gerningsindhold i markedsføringslovens § 19, stk. 2. Det følger imidlertid af straffelovens § 19, 2. pkt., at der også kan straffes for uagtsom overtrædelse af markedsføringslovens § 19.

JM's adfærd må derudover anses for særdeles grov henset til,

at JM var medejer af, og en særligt betroet medarbejder hos, DBS og derfor havde en udvidet loyalitetspligt i forhold til DBS,

at JM samtidig klart har overtrådt sin konkurrenceklausul, jf. Voldgiftsrettens kendelse af 12. november 2009, s. 67, 1. afsnit,

at JM har været involveret i sletning af data tilhørende DBS, jf. Voldgiftsrettens kendelse, s. 67, 2. nye afsnit,

at JM's adfærd også indebærer en overtrædelse anpartshaveroverenskomstens § 9 og § 12, jf. Voldgiftsrettens kendelse, s. 67, 2. nye afsnit, og

at JM ubestridt har forsøgt at skjule/sløre en lang række forhold, dels under sin afvikling af sit ansættelsesforhold hos DBS, dels under sit efterfølgende arbejde for DBS.

Til sammenligning kan der henvises til UfR 1975.1049H, hvor en tidligere ansat blev straffet med en bøde på DKK 5.000 for overtrædelse af den daværende konkurrencelovs § 11 (nu markedsføringslovens § 19) ved at have udnyttet fortrolig viden opnået under den tidligere ansættelse i forbindelse med opstart af konkurrerende virksomhed vedrørende fremstilling og salg af skibradioanlæg. Der henvises endvidere til UfR 1996.1514Ø, hvor to opsagte medarbejdere blev straffet med en bøde på DKK 5.000 til hver for forsøg på overtrædelse af markedsføringslovens § 10, stk. 2 (nu § 19, stk. 2), jf. straffelovens § 21, ved at have taget bl.a. et antal kundejournaler med hjem, som de havde til hensigt at benytte i forbindelse med et eventuelt nyt arbejde, hvilket dog ikke skete.

På baggrund af de foreliggende omstændigheder er det min vurdering, at JM's brug og videregivelse af forretningshemmeligheder til GSS er strafbar, jf. markedsføringslovens § 30, stk. 4, jf. markedsføringslovens § 19.

3.2.2 Straffelovens § 299a, jf. markedsføringslovens § 19

Straffelovens § 299a har følgende ordlyd:

"Med fængsel indtil 6 år straffes den, der under særligt skærpende omstændigheder gør sig skyldig i overtrædelse af markedsføringslovens § 19. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor handlingen har medført betydelig skade, eller der er fremkaldt nærliggende fare herfor."

Det må som nævnt efter min opfattelse på baggrund af de foreliggende oplysninger lægges til grund, at JM havde fuldt kendskab, og dermed forsæt, til det samlede gerningsindhold i markedsføringslovens § 19, stk. 2.

Voldgiftsretten har i sin kendelse af 12. november 2009 fastslået, at GSS ville have været nødt til at fortsætte samarbejdet med DBS og modtage ydelser fra DBS i en rimelig periode efter den 1. december 2006, hvis ikke GSS havde modtaget ydelser fra JM, da GSS dermed ikke via JM ville have haft adgang til DBS' særlige viden om og indsigt i IT-Systemet.

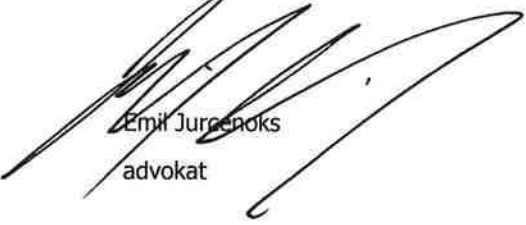
Det er vanskeligt at sige noget sikkert om, hvornår GSS ville kunne have frigjort sig helt fra DBS. Selv hvis Voldgiftsrettens konklusion om, at DBS som følge af JM's brug og videregivelse af forretningshem-

meligheder til GSS alene har lidt et skønsmæssigt tab på godt DKK 500.000, må et tab af denne størrelsesorden efter min opfattelse imidlertid i sig selv anses for at udgøre en "betydelig skade", der kan begrunde, at forholdet kan henføres under straffelovens § 299a.

På baggrund af de foreliggende omstændigheder er det derfor min vurdering, at JM's brug og videregivelse af forretningshemmeligheder til GSS er strafbar, jf. straffelovens § 299a, jf. markedsføringslovens § 19.

- 0 -

København, den 28. marts 2017

Emil Jørgenoks
advokat

Kapitel 2

Sammenfattende vurdering og konklusion

1. INDLEDNING

1.1 Sammenfattende resumé af vurdering

Nærværende kapitel indeholder et sammenfattende resumé af min vurdering af, om der i politiet, Justitsministeriet, Skatteministeriet, SKAT eller eventuelle andre myndigheder er begået fejl eller forsømmelser i tilknytning til sagen, og om der i så fald er grundlag for at indlede sager om disciplinært eller ansættelsesretligt ansvar mod bestemte embedsmænd. Kapitlet indeholder endvidere min vurdering af, om der i sagen er tilgået Folketinget urigtige, vildledende eller mangelfulde oplysninger.

Kapitlet er struktureret således:

Afsnit 2 indeholder min generelle vurdering af, om der af de involverede myndigheder skulle være inddraget usaglige hensyn (magtfordrejning) i forbindelse med myndighedernes sagsbehandling og afgørelser.

Afsnittene 3-8 indeholder et resumé af de vurderinger, som særskilt for hver enkelt myndighed er foretaget i kapitlerne 8-13, og er systematisk opbygget i overensstemmelse hermed. For en uddybning af vurderingerne henvises således til de i kapitlerne 8-13 indeholdte vurderinger.

1.2 Behov for yderligere undersøgelser

I henhold til Kommissoriets pkt. 3 skal det - såfremt det vurderes, at sagsmaterialet ikke giver tilstrækkeligt grundlag for en faktuel belysning af sagen - vurderes, om der kan være anledning til at gå videre og gennemføre yderligere undersøgelser af sagens nærmere omstændigheder med henblik på bedømmelse af spørgsmålet om eventuel indledning af disciplinær eller ansættelsesretlig forfølgning mod de berørte embedsmænd.

Det til brug for undersøgelsen modtagne materiale udgør efter min vurdering et fuldt tilstrækkeligt grundlag for en faktuel belysning af sagen, og der er derfor efter min vurdering ikke anledning til at gennemføre yderligere undersøgelser af sagens nærmere omstændigheder.

2. HAR MYNDIGHEDERNE INDDRAGET USAGLIGE HENSYN? - MAGTFORDREJNING

I det til brug for advokatundersøgelsen indhentede, skriftlige materiale, er der efter min vurdering intet, der blot antydningvis indikerer, at der af de involverede myndigheder skulle være inddraget usaglige hensyn (magtfordrejning) i forbindelse med myndighedernes sagsbehandling og afgørelser.

Jeg har med ovenstående taget stilling til, om der af de involverede myndigheder er begået magtfordrejning i begrebets traditionelle forståelse, dvs., om der ved myndighedernes behandling af Divine-sagen generelt, eller af enkelte personer eller myndigheder, er forfulgt ulovlige formål, jf. *Poul Andersen* Dansk Forvaltningsret (5. udg. 1965), s. 361ff.

Jeg har omvendt ikke hermed taget stilling til, om myndigheder eller personer i forbindelse med disses stillingtagen i enkelte afgørelser eller ved foretagelse af enkelte sags- og efterforskningskridt har begået fejl eller forsømmelser i øvrigt. Spørgsmålet herom er nedenfor vurderet i forhold til de enkelte myndigheder.

3. VURDERING AF EFTERFORSKNINGEN

3.1 Efterforskningen hos Københavns Vestegns Politi

Det er sammenfattende min vurdering, at der af Københavns Vestegns Politi er foretaget de nødvendige og tilstrækkelige efterforskningsskridt til afdækning af de faktuelle forhold vedrørende den af Divine Business Solutions ApS indgivne politianmeldelse mod Munk IT A/S. Særligt vedrørende afgørelsen af 2. oktober 2007 om påtaleopgivelse bemærkes, at Københavns Vestegns Politi på baggrund af Divine Business Solutions ApS' advokats anmodning om genoptagelse af efterforskningen foretog en revurdering af sagen, som resulterede i, at efterforskningen blev genoptaget.

Sammenfattende er det således min vurdering, at der ikke er grundlag for kritik af efterforskningen hos Københavns Vestegns Politi.

3.2 Efterforskningen hos Sydøstjyllands Politi

Det er min sammenfattende vurdering, at der af Sydøstjyllands Politi er foretaget de nødvendige og tilstrækkelige efterforskningsskridt til afdækning af de faktuelle forhold både vedrørende den af Divine Business Solutions ApS indgivne politianmeldelse mod Jesper Mo Hansen og de efterfølgende indgivne politianmeldelser.

Det bemærkes i denne forbindelse udtrykkeligt, at det efter min vurdering ikke giver anledning til kritik, at Sydøstjyllands Politi trods opfordring hertil fra Divine Business Solutions ApS har undladt gennemførelse af visse efterforskningsskridt, hvor Sydøstjyllands Politi har vurderet, enten at det pågældende efterforskningsskridt ikke ville kunne bidrage til sagens oplysninger, eller at der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold var begået. Det bør i denne forbindelse tillige erindres, at der også er et retssikkerhedsmæssigt hensyn at tage til de (fysiske eller juridiske) personer, som er genstand for en politianmeldelse.

Jeg finder dog anledning til at udtale kritik af følgende forhold vedrørende Sydøstjyllands Politis efterforskning:

- At Sydøstjyllands Politi i perioden fra den 6. december 2007 til den 3. april 2008 ikke reagerede på anmodningerne fra Københavns Vestegns Politi om foretagelse af afhøringer og sikring af bevismateriale hos Dansk Computer Center A/S.

- At Sydøstjyllands Politi i så vid udstrækning som sket har involveret den forurettede i efterforskningen af sagen og anvendt materiale udarbejdet af eller i samarbejde med forurettede som grundlag for politirapporter, herunder rapporter med vurdering af arbejdsstillinger og ransagningsanmodninger, da dette må anses for retssikkerhedsmæssigt betænkeligt i forhold til de politianmeldte personer.
- At der som følge af værnetingsproblematikken i perioden fra juni 2008 til primo januar 2009, hvor det endeligt blev besluttet at forankre sagen hos Sydøstjyllands Politi, intet skete i sagen i relation til indgivelse af anmodning om ransagningskendelser.

Jeg finder imidlertid ikke, at de anførte forhold kan tilskrives enkeltpersoner som fejl eller forsømmelser, hvorfor der efter min vurdering ikke er grundlag for at indlede disciplinær eller ansettelsesretlig forfølgning mod enkelte embedsmænd i forbindelse hermed.

Bortset fra ovenstående kritikpunkter er der efter min vurdering ikke grundlag for kritik af efterforskningen hos Sydøstjyllands Politi.

3.3 Efterforskningen hos SØIK

Det er min sammenfattende vurdering, at der af SØIK er foretaget de nødvendige efterforskningskridt til afdækning af de faktuelle forhold vedrørende de af Divine Business Solutions ApS og Lisborg Holding ApS indgivne politianmeldelser, og at der herved er tilvejebragt et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag til vurdering af, hvorvidt der var grundlag for at rejse tiltale mod Jesper Mo Hansen og de øvrige anmeldte.

Det bemærkes i denne forbindelse særligt, at jeg ikke finder anledning til kritik af SØIK's vurdering af, at det ikke var nødvendigt med gennemførelse af ransagninger hos selskaber i VKR-koncernen eller hos advokat Erik Svanvig, ligesom jeg ikke finder anledning til kritik af, at der ikke af SØIK blev gennemført afhøring af alle de politianmeldte. Jeg har herved særligt henset til, at der ved den af Københavns Vestegns Politi, Sydøstjyllands Politi og SØIK gennemførte efterforskning, herunder ved de foretagne afhøringer, beslaglæggelsen af spejlet af 100 GB harddisken og IT-koster hos Jesper Mo Hansen og den kriminaltekniske analyse heraf samt det omfattende bilagsmateriale fremsendt af Divine Business Solutions ApS, var tilvejebragt et særdeles omfattende materiale til afdækning af det faktiske hændelsesforløb vedrørende de af Divine Business Solutions ApS indgivne politianmeldelser.

Hvad angår SØIK's afgørelser af 16. september 2009 og 1. marts 2010 om at opgive påtale mod Jesper Mo Hansen (og i konsekvens heraf mod de øvrige anmeldte), finder jeg ikke grundlag for kritik af SØIK's vurdering, hvorefter SØIK ikke fandt, at der kunne føres det til domfældelse fornødne bevis for, at Jesper Mo Hansen havde gjort sig skyldig i strafbare forhold, der forfølges af det offentlige.

I konsekvens heraf finder jeg heller ikke anledning til kritik af Rigsadvokatens afgørelse af 4. januar 2012, som stadfæstede SØIK's afgørelse af 1. marts 2010.

Jeg finder heller ikke anledning til kritik af SØIK's afgørelse af 1. februar 2012, hvorefter SØIK i konsekvens af Rigsadvokatens afgørelse af 4. januar 2012 anså alle de af Divine Business Solutions ApS og Lisborg Holding ApS indgivne politianmeldelser af 20., 21. og 25. maj 2010 samt

10. juni 2010 for bortfaldet, ligesom jeg i konsekvens heraf ikke finder anledning til kritik af Rigsadvokatens stadfæstelse heraf i afgørelse af 3. juli 2012.

Endelig finder jeg ikke anledning til kritik af SØIK's efterfølgende afgørelser af 31. juli 2012 og 16. juli 2013 om ikke at imødekomme Divine Business Solutions ApS' og Lisborg Holding ApS' anmodninger om genoptagelse af sagen, ligesom jeg ikke finder anledning til kritik af Rigsadvokatens afgørelser af 7. februar 2013 og 24. september 2014, hvori SØIK's afgørelser stadfæstes.

Sammenfattende er det således min vurdering, at der ikke er grundlag for kritik af efterforskningen hos SØIK og/eller de af SØIK som led i efterforskningen truffede afgørelser.

3.4 Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland

3.4.1 Statsadvokatens udøvelse af tilsynsfunktion vedrørende værnetingsproblematikken

Divine Business Solutions ApS' advokat, Peter Bang, fremsendte den 25. September 2008 til Rigsadvokaten og Rigspolitiet en klage over, at "(...) efterforskningen af sagen synes at være gået i stå på afklaring af et værnetingssspørgsmål", i hvilken forbindelse advokat Peter Bang anmodede rigspolitichefen og Rigsadvokaten om, at der blev truffet afgørelse om værnetingssspørgsmålet.

Det fremgår af sagen, at Statsadvokaten den 17. oktober 2008 i umiddelbar forlængelse af Rigsadvokatens videresendelse af advokat Peter Bangs klage anmodede Sydøstjyllands Politi om en udtalelse, og at Statsadvokaten fulgte op herpå ved fremsendelse af rykker for udtalelsen den 3. november 2008. Sydøstjyllands Politi oplyste i udtalelse af 4. november 2008, at det med Nordsjællands Politi var aftalt, at Nordsjællands Politi overtog sagen. Efter modtagelsen af denne oplysning var der således ikke på dette tidspunkt anledning for Statsadvokaten til at foretage sig yderligere.

Efter at Statsadvokaten ved vicepolitidirektør Lene Volke Roesens brev af 6. januar 2009 havde modtaget orientering om, at det var besluttet at forankre sagen hos Sydøstjyllands Politi, anmodede Statsadvokaten af egen drift i brevet af 18. februar 2009 Sydøstjyllands Politi om en orientering om, hvad der var sket i sagen.

På denne baggrund finder jeg ikke grundlag for kritik af Statsadvokatens udøvelse af tilsynsfunktionen i forbindelse med værnetingsproblematikken.

3.4.2 Efterforskning af mulig uberettiget videregivelse af oplysninger ("lækagesagen")

Politidirektør Lone Sehested, Sydøstjyllands Politi, anmodede i brev af 17. marts 2009 Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland om at iværksætte en undersøgelse af, om der eventuelt var begået et strafbart forhold ved udlevering af materiale fra politiet til sagens anmelder, pressen, VKR Holding A/S eller andre.

Baggrunden for anmodningen var dels et brev af 24. februar 2009 fra et vidne i sagen, som i brevet anførte, at han havde formodning om, at "(...) personer inden for politi eller anklage-

myndighed har lækket oplysninger fra sagsmappen til VKR Holding", dels mistanke hos en politiadvokat hos Sydøstjyllands Politi om, at der fra politiet var videregivet fortrolige oplysninger til anmelderen.

Statsadvokaten iværksatte herefter med bistand fra Rigspolitiets Rejsehold en efterforskning af sagen.

Det er min sammenfattende vurdering, at der af Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland med bistand fra Rigspolitiets Rejsehold er foretaget de nødvendige og tilstrækkelige efterforskningsskridt til afdækning af de faktuelle forhold i forbindelse med lækagesagen.

Hvad angår Statsadvokatens afgørelse af 11. maj 2010, hvorefter Statsadvokaten besluttede at indstille efterforskningen, kan jeg i det hele tiltræde afgørelsen og den heri indeholdte begrundelse. Hverken afgørelsen eller Rigsvadkatens efterfølgende stadfæstelse heraf den 22. februar 2011 på baggrund af den af Lars Bugge indgivne klage giver således anledning til kritik.

I forhold til Divine Business Solutions ApS' klage over Statsadvokatens afgørelse af 11. maj 2010 finder jeg ikke anledning til kritik af Rigsvadkatens vurdering af, at Divine Business Solutions ApS ikke var klageberettiget.

4. VURDERING AF SAGSBEHANDLINGEN I KLAGESAGER

Vedrørende selve sagsbehandlingen i de af myndighederne behandlede klagesager har jeg dels foretaget en vurdering af de af Divine Business Solutions ApS og Lisborg Holding ApS konkret indgivne klager herover, dels foretaget en generel vurdering af myndighedernes sagsbehandling i forbindelse med behandlingen af klager.

Divine Business Solutions ApS/Lisborg Holding ApS har indgivet følgende klager over myndighedernes sagsbehandling i klagesager:

- Klage over inhabilitet ved Sydøstjyllands Politi og Statsadvokaten for Midt-, Vest, og Sydøstjylland, jf. nærmere herom kapitel 9, afsnit 4.
- Klage over Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjyllands beslutning om ikke at behandle klagerne over Sydøstjyllands Politis afgørelse af 7. juni 2010 og Sydøstjyllands Politis afgørelse af 15. juli 2009 om aktindsigt samlet, jf. nærmere herom kapitel 9, afsnit 5.1.
- Klage over sagsbehandlingstiden ved Sydøstjyllands Politi vedrørende afgørelse om indhentelse af opkaldslisten, jf. nærmere herom kapitel 9, afsnit 5.2.
- Klage over sagsbehandlingstiden ved Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland i forbindelse med dennes afgørelse af 1. juli 2010, jf. nærmere herom kapitel 9, afsnit 5.3.
- Klage over manglende besvarelse af henvendelser til Sydøstjyllands Politi, jf. nærmere herom kapitel 9, afsnit 5.4.
- Klage over SØIK's udtalelse af 1. december 2010 til Retten i Kolding, jf. nærmere herom kapitel 9, afsnit 6.1.

Det er min sammenfattende vurdering, at følgende forhold giver anledning til kritik af myndighedernes sagsbehandling af klagesager:

- At behandlingen af inhabilitetsindsigelse, der havde betydning for en del af Divine Business Solutions ApS' materielle klager, ikke blev afgjort hurtigere, og navnlig at Sydøstjyllands Politi først efter flere rykkerskrivelser fra Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland tog stilling til klagerne.
- Den lange sagsbehandlingstid ved Sydøstjyllands Politi vedrørende klagen over manglende indhentelse af opkaldslist.

Jeg finder dog ikke, at de anførte forhold giver anledning til overvejelse om indledning af disciplinær eller ansættelsesretlig forfølgning mod enkelte embedsmænd.

Bortset fra ovenstående er der efter min vurdering ikke grundlag for kritik af myndighedernes sagsbehandling af klagesager.

5. JUSTITSMINISTERIET

5.1 Besvarelse af spørgsmål fra Folketinget

De af Justitsministeriet og forskellige justitsministre afgivne besvarelser af spørgsmål stillet af Folketinget er efter min vurdering udarbejdet i overensstemmelse med de faktiske forhold og de udtalelser, som forud for besvarelserne er indhentet fra andre myndigheder, herunder særligt Rigsadvokaten.

Særligt vedrørende Rigsadvokatens udtalelser bemærkes, at disse efter min vurdering er udarbejdet i overensstemmelse med de udtalelser, som Rigsadvokaten har indhentet og modtaget fra de underliggende myndigheder. I denne forbindelse bemærkes videre, at de af de underliggende myndigheder (herunder eksempelvis Statsadvokaten for Midt-, Vest og Sydøstjylland, Sydøstjyllands Politi og SØIK) afgivne udtalelser efter min vurdering er helt i overensstemmelse med de faktiske forhold, jf. herved den i kapitlerne 4-6 indeholdte beskrivelse af det faktiske begivenhedsforløb.

Sammenfattende finder jeg således ikke, at der over for Folketinget er afgivet urigtige, vildledende eller mangelfulde oplysninger.

5.2 Justitsministeriets behandling af henvendelser fra Divine Business Solutions ApS

Hvad angår Justitsministeriets behandling af henvendelser fra Divine Business Solutions ApS, finder jeg ikke grundlag for kritik heraf.

6. CIVILSTYRELSEN

Det er min sammenfattende vurdering, at Civilstyrelsen har foretaget en korrekt og saglig behandling af de fra Tom Lisborg eller selskaber tilhørende Tom Lisborg fremsendte ansøgninger om fri proces og retshjælp.

Den af Civilstyrelsen foretagne behandling af anmodningerne giver således ikke anledning til kritik.

7. AKTINDSIGT

Aktindsigtsanmodningerne er generelt efter min vurdering med få undtagelser behandlet korrekt, og jeg finder ikke anledning til at udtale kritik af myndighedernes vurdering af, hvorvidt Divine Business Solutions ApS har været berettiget til aktindsigt.

Dog finder jeg anledning til at udtale kritik af myndighedernes sagsbehandling, herunder sagsbehandlingstiden ved behandlingen af følgende aktindsigtsanmodninger:

- Anmodning af 14. maj 2009 til Sydøstjyllands Politi - Der udtales kritik af Sydøstjyllands Politis sagsbehandlingstid i forbindelse med behandlingen af klage over afslag på aktindsigt.
- Anmodning af 10. juni 2010 til Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland og Sydøstjyllands Politi - Der udtales kritik af Sydøstjyllands Politis journalisering af dokumenter og håndtering af den praktiske gennemførelse af aktindsigten.
- Anmodninger af 17. september 2010 til Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjylland og Sydøstjyllands Politi - Der udtales kritik af Statsadvokaten for Midt-, Vest- og Sydøstjyllands og Sydøstjyllands Politis begrundelse for fremtidigt at ville afvise kommunikation direkte med Divine Business Solutions ApS og Lisborg Holding ApS ved Tom Lisborg, ligesom hjemlen herfor er tvivlsom. Myndighederne afviste dog aldrig sådanne henvendelser.
- Anmodning af 3. marts 2013 til Statsadvokaten for Midt-, Vest og Sydøstjylland - Der udtales kritik af Statsadvokaten for Midt-, Vest og Sydøstjyllands meget sene fremsendelse af sidste sag omfattet af anmodningen.
- Anmodning af 29. juni 2014 til Rigsadvokaten - Der udtales kritik af Rigsadvokatens sagsbehandlingstid i forbindelse med behandlingen af anmodningen.
- Sagsbehandlingstiden i øvrigt - Der udtales generelt kritik af, at myndighederne i et antal sager ikke har sagsbehandlet med tilstrækkelig hurtighed, herunder at myndighederne i enkelte tilfælde har overtrådt offentlighedslovens og forvaltningslovens tidsfrister.

Jeg finder ikke, at de anførte forhold giver anledning til overvejelse om indledning af disciplinær eller ansættelsesretlig forfølgning mod enkelte embedsmænd.

8. SKAT OG SKATTEMINISTERIET

SKAT og Skatteministeriets behandling af Divine-sagens skattemæssige aspekter, herunder SKAT's undersøgelse af VKR koncernens udbetaling af konsulentonorarer til selskabet Jules Limited på kanaløen Sark, samt disse myndigheders behandling af aktindsigtsanmodninger vedrørende Divine-sagen er efter min vurdering korrekt.

Ligeledes finder jeg ikke, at Skatteministeriet ved besvarelse af spørgsmål fra Skatteudvalget, Folketingets Retsudvalg og Folketingets Udvalg for Forretningsordenen - med de begrænsninger, der følger af den ubetingede tavshedspligt i skatteforvaltningslovens § 17 - har afgivet urigtige, vildledende eller mangelfulde oplysninger.

Dog finder jeg, at følgende forhold giver anledning til at udtale kritik:

- Aktindsigtsanmodning af 9. august 2010 til Skatteministeriet - Der udtales kritik af, Skatteministeriet ikke i forbindelse med behandlingen af aktindsigtsanmodningen fremsendte oplysning om Peter Arnfeldt Petersens arbejdsopgaver.

Jeg finder ikke, at ovenstående giver grundlag for at overveje indledning af disciplinær eller ansættelsesretlig forfølgning af medarbejdere hos Skatteministeriet og SKAT.

Kapitel 3

Divine-sagens baggrund

1. INDLEDNING

I dette kapitel beskrives overordnet Divine-sagens baggrund.

Kapitlet indeholder således en beskrivelse af det forløb, der dannede baggrund for sagens opståen og dermed den myndighedsbehandling, der er genstand for advokatundersøgelsen.

Det bemærkes, at der i sagen forefindes et meget omfattende materiale, der dokumenterer hændelsesforløbet frem til indgivelse af politianmeldelserne, og at der i dette kapitel alene er medtaget de dele heraf, der vurderes nødvendige for en forståelse af sagens videre forløb og behandling hos politi- og anklagemyndighed.

Sideløbende med den strafferetlige behandling af sagen hos myndighederne har der verseret en civilretlig tvist mellem parterne, der dels har været behandlet ved Voldgiftsinstituttet, dels har været behandlet ved Sø- og Handelsretten med efterfølgende anke til Østre Landsret, som afsagde dom den 17. oktober 2016.

En vurdering af den civilretlige tvist er ikke omfattet af Kommissoriet, og tvisten er derfor alene inddraget i beretningen i det omfang, denne har haft betydning for myndighedsbehandlingen.

2. PERSONGALLERI

Nedenfor følger en kort beskrivelse af de væsentligste personer og virksomheder, der har været involveret i det faktiske begivenhedsforløb frem til indgivelse af politianmeldelser den 17. april 2007.

Navn	Beskrivelse
Divine Business Solutions ApS	<p>Selskab stiftet den 28. oktober 2005 af Lisborg Holding ApS og Jesper Mo Hansen Holding ApS. Selskabet blev stiftet med henblik på at indgå aftale med General Solar Systems GmbH om levering og implementering af et Navision virksomheds- og økonomistyringssystem.</p> <p>VKR-koncernen var Divine Business Solutions ApS' største kunde, og Divine Business Solutions ApS havde stort set ingen kunder af betydning ud over VKR-koncernen.</p>